

DESÁTERO BEZPEČNOSTI PRÁCE ŽÁKA

Několik užitečných rad

- Neboj se požádat o proškolení nebo pomoc před zahájením práce s novým zařízením či před vykonáváním jakékoliv nové práce nebo úkolu.
- Neboj se zeptat či požádat o pomoc, když si nejsi jist/a pracovním postupem nebo činností, kterou máš vykonávat.
- Neboj se mluvit s osobou, která je ředitelem školy pověřená vedením praktického vyučování nebo praktické přípravy a dozorem nad žáky o tom, jak je v jejich průběhu zajištěna Tvoje bezpečnost a chráněno Tvoje zdraví. Máš-li jakékoliv pochybnosti o tom, že Tvé zdraví a život nejsou i přes upozornění dostatečně chráněny, informuj o tom rodiče nebo zákonného zástupce.
- Bez váhání informuj osobu, která je ředitelem školy pověřená vedením praktického vyučování nebo praktické přípravy a dozorem nad žáky, o sebemenších rizicích, úrazech či špatném zdravotním stavu Tvém nebo Tvých spolužáků.
- V případě, kdy to vyžaduje Tvůj zdravotní stav nebo pracovní podmínky, kterým jsi během praktického vyučování nebo praktické přípravy vystaven/a, požádej svého praktického lékaře (nebo praktického lékaře pro děti a dorost) o další odborné vyšetření.
- Snaž se o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a zejména o bezpečnostních a zdravotních aspektech práce, kterou vykonáváš, získat více informací, např. u oblastního inspektorátu práce, u krajské nebo okresní hygienické stanice nebo prostřednictvím odkazů a zdrojů informací uvedených na webových stránkách oborového portálu www.bozpinfo.cz nebo <http://cz.osha.europa.eu/> nebo jinde na internetu.

Vybrané předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Zákony

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády

- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášky

- Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání
- Vyhláška č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče)

Dokumenty resortu školství, mládeže a tělovýchovy

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Kontakty

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
web: <http://www.mpsv.cz>

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.
www.vubp.cz
www.bozpinfo.cz

Desatero bezpečnosti práce žáka při praktickém vyučování nebo praktické přípravě

1. Stran bezpečnosti a ochrany zdraví při práci máš tato práva:

- Vědět o tom, s jakým nebezpečím se na pracovišti můžeš setkat, jak máš postupovat, abys byl/a v bezpečí, a jaké kroky je třeba podniknout, pokud dojde k nehodě nebo mimořádné situaci.
- Obdržet o této problematice informace, pokyny a školení, konkrétně zaměřené na danou pracovní činnost a pro dané pracoviště a/nebo pracovní místo.
- Být vybaven/a osobními ochrannými pracovními prostředky, potřebnými pro vykonávání dané činnosti, a mít dostatek informací o jejich používání.
- Odmítnout práci, o které se domníváš, že ohrožuje Tvé zdraví.
- Zapojit se do dění prostřednictvím dotazů, oznamování nebezpečných pracovních postupů nebo podmínek a žádostí o řešení situace, která nastala.

2. Praktického vyučování nebo praktické přípravy se jako osoba připravující se na povolání nemůžeš účastnit bez lékařského posudku o zdravotní způsobilosti.

Posudek je vyžadován před zařazením na některý z typů praktického vyučování nebo na praktickou přípravu. O lékařský posudek o zdravotní způsobilosti žádá žák/žákyně na základě výzvy školy svého praktického lékaře (nebo praktického lékaře pro děti a dorost).

3. Nevykonávej žádný úkol bez náležitého proškolení (školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo-li školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci - BOZP)! Při školení se máš dozvědět, jaká nebezpečí a jaká rizika jsou spojena s Tvojí prací. Máš-li dojem, že ses během školení nedozvěděl/a vše potřebné, neváhej a neostýchej se zeptat.

Před zahájením praktického vyučování nebo praktické přípravy jsou žáci, kteří se účastní praktického vyučování nebo přípravy, podrobeni školení o dodržování pravidel a zásad pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, organizovaných buď školou, nebo pracovištěm, na kterém se praktické vyučování nebo příprava uskutečňuje. Školení o BOZP má být prováděno jak v podobě

vstupního proškolení, tj. před samotným nástupem na praktické vyučování nebo přípravu, tak opakovaně, tedy v každém novém školním roce před nástupem žáků na cvičné pracoviště nebo při změně pracovního místa nebo práce s novým strojem nebo zařízením nebo při přechodu na zcela jinou práci. Dojde-li k tomu, že se školení BOZP před zahájením praktického vyučování nebo praktické přípravy nebo před opakovaným nástupem žáků na praktické vyučování nebo přípravu neuskuteční, měli by o tom být informováni rodiče nebo zákonný zástupce žáka/žákyně.

4. Na pracoviště vstupuj ve smyslu BOZP řádně oblečen/a a upraven/a, a je-li to stanoveno, tak jen v doprovodu osoby, která praktické vyučování nebo praktickou přípravu vede.

5. Během praktického vyučování nebo praktické přípravy dodržuj zásady bezpečného chování. Při práci, kterou vykonáváš, se řiď radami a instrukcemi, které jsi obdržel/a při školení, a dále pokyny učitele/mistra praktického vyučování nebo přípravy nebo jiné osoby, která praktické vyučování nebo přípravu nebo jejich určitou část vede. Bezpečnostní pokyny a pravidla platí pro pracoviště, stroje a zařízení, na kterých pracuješ, pro pracovní postupy a technologie, které používáš včetně používání ochranných zařízení a osobních ochranných pracovních prostředků.

6. Při práci dodržuj pracovní kázeň a chovej se tak, abys neohrozil/a zdraví svoje, ani jiných osob. Během praktického vyučování nebo praktické přípravy jsi stále žákem/žákyní školy a vztahují se na Tebe ustanovení školního řádu. Při výuce v dílnách, laboratořích, odborných učebnách nebo na cvičných pracovištích či přímo v podnicích či provozech se na Tebe vztahují také specifické bezpečnostní předpisy pro tyto prostory.

7. Vykonávej jen práci, která Ti byla přidělena a na místě výkonu práce (na pracovišti nebo pracovním místě), které určil učitel/mistr praktického vyučování nebo praktické přípravy nebo jiná osoba, která takové vyučování nebo přípravu nebo jejich určitou část vede.

8. Na práci, kterou vykonáváš, se dobře soustřeď.

9. Jsi-li mladší 18 let, nesmíš být zaměstnáván/a pracemi, které se zřetelem k anatomickým, fyziologickým a psychickým

zvláštnostem v tomto věku jsou pro Tebe nepřiměřené, nebezpečné nebo škodlivé Tvému zdraví, a rovněž nesmíš vykonávat práce, které uvádí § 6, odst. 1 vyhlášky č. 288/2003 Sb. Jde např. o práce spojené se zvýšenou zátěží pohybového ústrojí (překračování hmotnostních limitů pro zvedání a přenášení břemen, práce vykonávané po dobu delší než čtyři hodiny za pracovní dobu ve vnučeném tempu nebo v pracovních polohách bez možnosti jejich střídání, práce trvale vykonávané vsedě nebo vstoje), práce se zdroji ionizujícího záření, práce s karcinogeny a mutageny, látkami toxickými nebezpečnými pro lidskou reprodukci, práce s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi klasifikovanými jako toxické, vysoce toxické a žíravé, práce, při nichž je člověk vystaven působení olova, práce se zvýšeným rizikem úrazů, práce při výrobě léčiv a veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika a jiné biologicky vysoce účinné látky, práce, při nichž je člověk vystaven působení oxidu uhelnatého nebo práce v prostředí, v němž je tlak vzduchu o více než 20 kPa vyšší než okolní atmosférický tlak, práce v prostředí, v němž je koncentrace kyslíku v ovzduší nižší než 20 % objemových jednotek, nebo v prostředí vyžadujícím používání izolačních dýchacích přístrojů.

Výjimku představují práce, které jsou osobami mladšími 18 let vykonávány:

- z důvodu přípravy na povolání a zpravidla i
- pod soustavným odborným dohledem, kterým je zaručena dostatečná ochrana zdraví mladistvých.

Tato výjimka se nevztahuje na práce spojené s expozicí látkám uvedeným v písmenech f), g) a h) odst. 1 citovaného § 6, jako jsou např. karcinogeny a mutageny, azbest nebo přesně vymezené chemické látky a směsi.

10. Jsi-li mladší 18 let, vztahují se na Tebe omezení týkající se pracovní doby. Nesmíš např. pracovat v nočních směnách, Tvoje pracovní doba bude kratší než délka pracovní doby jiných osob a máš také nárok na delší pracovní přestávky.

Délka přestávek se pro praktické vyučování nebo praktickou přípravu stanovuje podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.